

Preek op Hemelvaartsdag 18 mei 2023

Heid.Cat. 46-49

Daniël 7:9-10 en 13-14

Lukas 24:44-53

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Vanmorgen lazen we die vier vragen uit de Catechismus, die betrekking hebben op de hemelvaart van de Here Jezus. Ze cirkelen rond de vraag: wat heeft zijn hemelvaart te betekenen?

In vraag en antwoord 46 werd uitgelegd dat Christus in de hemel is tot ons heil, totdat Hij wederkomt.

Vraag 47 vroeg hier op door: *'Is Christus dan niet bij ons tot aan het einde van de wereld, zoals Hij toch aan ons beloofd heeft?'* (Mt.28)

Als Hij in de hemel is, is Hij dan nog wel bij ons?

Een spannende, herkenbare vraag, waarop het antwoord klonk, dat Christus nog wel degelijk bij ons is.

Wat zijn mens zijn betreft is Hij inderdaad niet meer onder ons, maar wat zijn God zijn betreft is Hij ons zeer nabij. En in zijn Geest wijkt Hij nooit van ons, zo werd gesteld: *'Wat zijn menselijke natuur aangaat, is Hij niet meer op aarde, maar naar zijn godheid, majesteit, genade en Geest wijkt Hij nooit van ons.'*

Prachtige, bemoedigende woorden! Waarmee een bevredigend antwoord gegeven lijkt.

Toch is de Catechismus nog maar half tevreden.

Het vragen begint nu pas echt, en het lijkt op het eerste gezicht wel een beetje specialistisch of filosofisch worden als in vraag 48 het volgende klinkt:

'Worden dan de twee naturen in Christus niet van elkaar gescheiden, als zijn mensheid niet overal is waar zijn godheid is?'

Een lastige vraag. Wat wordt er mee bedoeld?

Wat eenvoudiger gezegd dit: kan dat eigenlijk wel, dat de menselijke natuur van Jezus in de hemel is, en zijn goddelijke natuur bij ons, op aarde?

Bij nader inzien inderdaad toch niet zo'n gekke vraag.

Want van Jezus belijden wij toch dat Hij God én mens in één is? Waarlijk mens en waarlijk God?

En wordt die eenheid nu niet uit elkaar getrokken, als we zeggen dat Hij zowel in de hemel als op de aarde is. Als God hier, en als mens daar?

De Catechismus is kritisch op haar eigen antwoorden.

Maar er speelt meer in mee, dan enkel het controleren of alles logisch wel klopt.

Iets van existentieel belang komt hier aan de orde. Want stel dat Christus' menselijk natuur niet meer overal is, waar zijn goddelijke natuur nog wel kan komen, dan zijn we, hoe mooi het ook is, dat zijn goddelijke natuur ons nog wel kan bereiken, iets wezenlijks kwijtgeraakt.

Zijn wij juist Jezus' menszijn niet zo geweldig kostbaar gaan vinden? Dat Hij als mens in alles kon meevoelen met onze zwakheid? Dat Hij alles heeft meegemaakt wat mensen kunnen meemaken, tot aan de dood toe?

Dat Hij zijn lichaam tot offer heeft gegeven, voor onze zonden?

Dat kostbare blijft toch wel bestaan, of zijn we die menselijke, meevoelende, meelevende, en zich opofferende Jezus nu kwijt, en is Hij onbereikbaar ver van ons vandaan in de hemel *'als zijn mensheid niet overal is waar zijn godheid is'*?

Op deze belangwekkende vraag volgt een minstens zo belangrijk antwoord. De Catechismus stelt dat de godheid van Jezus, die alomtegenwoordig is, weliswaar buiten zijn menszijn is, maar toch ook in haar is en persoonlijk met haar verenigd blijft. Met andere woorden: Jezus' mens zijn is een soort kern geworden, die in de hemel is. Maar zijn godheid kan zich uitstrekken tot bij ons. Waardoor we toch kunnen zeggen, ook al is het nu zijn godheid die ons bereikt, dat er een blijvende verbondenheid met zijn menszijn is. Zijn godheid vormt de brug tussen zijn menselijke natuur, die in de hemel is, en ons op aarde.

Voelt u wat er hier gebeurt in de Catechismus: de rollen binnen Jezus zijn omgedraaid. Eerst was het immers zo (en natuurlijk blijft dat ook zo, en voorop staan), dat zijn godheid centraal stond. Dat was (en is) zijn kern, en van daaruit heeft de goddelijke Jezus zich als mens uitgestrekt naar onze aarde. 'God is mens geworden'. Maar nu mag het ook omgekeerd verwoord worden. Juist in zijn menszijn, het 'Immanuel' (God met ons) is Jezus ons zo kostbaar geworden, dat zijn godheid de brug is geworden, waarmee wij ons blijvend verbonden mogen weten met zijn menselijke natuur, die in de hemel is.

Na dit geweldige antwoord is de Catechismus echter nog niet uitgevraagd over de hemelvaart. We zijn er nog niet. Er rest nog een vraag: *'Welke betekenis heeft de hemelvaart van Christus dan voor ons?'* (vraag 49). Wat hebben wij er aan, als het zo gesteld is? Het is weliswaar van groot belang dat Jezus naar zijn mens zijn met ons verbonden is via zijn goddelijke alomtegenwoordigheid, maar we zouden Hem zo graag weer echt voelbaar, zichtbaar, tastbaar, onder ons hebben.

Wij dichtbij Hem. Net zoals het prachtig is als je met een geliefde overzee via telefoon of mail in contact kunt zijn, maar het het allermooiste is, elkaar weer lijfelijk te ontmoeten.

Hoe mooi de communicatie ook is, je hunkert naar de echte ontmoeting.

Vanuit eenzelfde liefde voor en verlangen naar de Here Jezus, om Hem eens echt te mogen ontmoeten, stelt de Catechismus deze vraag. Een liefde die ook in ons hart een vuur wakker kan maken. Misschien houdt het ons niet zo bezig, maar wat is het inderdaad iets moois, stel dat het zou kunnen, dat ook wij Jezus ook weer helemaal naar zijn menselijke natuur onder ons mochten hebben, zoals eens de mensen in Israel! Verlangt u daar ook echt naar?

Wat is dan de betekenis ervan dat Christus, naar zijn mens zijn, naar de hemel is gegaan? Dat lijkt toch tegengesteld aan het doel, het lijkt eerder een verwijdering dan een toenadering?

Op deze vraag geeft de Catechismus maar liefst drie antwoorden. In de eerste plaats is de reden van Christus' hemelvaart dat *'Hij in de hemel onze Pleitbezorger is bij zijn Vader'*. Er is er één van de menselijke soort, en dan nog wel een volmaakt zuiver mens, die pleitbezorger is voor de rest van de mensheid, die zo kwetsbaar en ook vaak niet zo zuiver is. Wij hebben een perfecte ambassadeur van ons soort in de hemel, die onze zaak bij God bepleit! Wanneer wij te maken hebben met lijden en dood, maar ook wanneer wijzelf er niet zo best vanaf komen, op al die momenten

waar wij het kwade willens en wetens de ruimte geven of gaven. Eén van ons pleit namens ons en voor ons bij God.

In de tweede plaats is de hemelvaart ook hier goed voor: *'dat wij in Hem ons vlees in de hemel tot een betrouwbaar onderpand hebben dat Hij als Hoofd, ons, zijn leden, ook tot zich zal nemen.'* Het gaat hier om gedachte dat Jezus, die als mens in de hemel is, een garantie ervoor is dat ook wij als mens (met ons vlees) eens bij Hem zullen zijn. Een pand is immers een garantie. Een mens die een pand geeft, geeft daarmee zoveel van zichzelf, dat hij de ander laat zien dat de rest ook gegarendeed komt. Denk bijvoorbeeld aan de aanbetaling voor een vakantie.

De gedachte is nu deze: het feit dat Jezus bij zijn hemelvaart het menselijk lichaam heeft meegenomen (iets wat Hij ook had kunnen laten), geeft aan dat dit voor Hem zo kostbaar is, dat Hij later ook eens de andere mensen die bij Hem horen mee zal nemen de hemel in. Als de mens voor Hem niet kostbaar was, had Hij ook zelf niet dat menselijke lichaam meegenomen, en was Hij vast en zeker teruggekeerd tot de enkel goddelijke staat, waarin Hij verkeerde voordat Hij naar de aarde ging en geboren werd in het menselijk vlees. Maar nu heeft Hij het menselijk lichaam meegenomen (zie ook Daniël 7:13-14). Een zeker pand dat Hij, als Hoofd, ook ons eens als zijn leden in zijn nabijheid en heerlijkheid zal betrekken.

U kent misschien wel dat voorbeeld van de drenkeling: het hoofd is al boven water. Dan komt het met de rest van het lichaam ook goed. Net zo is het met het lichaam van Christus. Daar hoort u, als zijn leden bij, zegt de catechismus. En Jezus is het Hoofd. Hij is al boven. Dan komt het met u, die samen de leden van zijn Lichaam vormt, ook goed. Daar mag je op vertrouwen.

Alsof het allemaal nog niet genoeg is, geeft de Catechismus in de derde plaats ook nog dit antwoord: Jezus heeft ook een tegenpand gegeven. Hij heeft ook iets van zichzelf naar ons gestuurd, als garantie dat het goed komt. *'Ten derde zendt Hij van zijn kant ons zijn Geest als onderpand.'* Het staat er bijna droog en zakelijk, maar voor wie goed hoort is de ondertoon van deze zin er een van vurige liefde. Het lijkt ook hier weer de situatie van twee mensen die sterk met elkaar verbonden zijn, maar die door omstandigheden een tijdlang van elkaar gescheiden zijn. Maar ze sturen elkaar een teken dat de liefde blijft, dat ze elkaar ook in elkaars afwezigheid trouw blijven, en alles in het werk stellen elkaar weer te ontmoeten. Zo zendt Christus van zijn kant ons zijn Geest als onderpand, als een teken dat zijn liefde voor en verlangen naar ons menens is. Zo waar Hij ons zijn kostbare Geest zendt, zo waar zal Hij zelf eens volgen, en ons ontmoeten met vurige liefde. Zijn Geest is immers het pand: in zijn Geest heeft Hij al zoveel kostbaars van zichzelf gegeven, dat we er zeker van mogen zijn dat Hij zelf niet achter zal blijven!

Dit alles is dan ook de reden dat ook wij van onze kant ons met recht en reden mogen uitstrekken naar Hem. *'Door de kracht van de Geest (het onderpand van Christus) mogen wij zoeken wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.'* Dat is even wat! Wij hebben als mens nu aanleiding genoeg om een niet te vergeefse zoektocht te gaan ondernemen naar de hemel, waar de door ons zo geliefde Christus is, en waar Hij zich eens zal laten vinden. Probeer je gedachten daar met regelmaat op te richten: dat enerzijds Christus als 'verborgene' hier bij ons is (lied 653), én dat anderzijds ons leven met Hem 'verborgen/geborgen is in God' (Kol.3:3).

Ik hoop, gemeente, dat u, samen met de schrijvers van de Catechismus, hebt ontdekt hoe wezenlijk en belangrijk de hemelvaart van Christus is geweest en nog

altijd is. Hoeveel hoop deze geeft juist voor ons mens zijn en de toekomst ervan. En boven alles: de hoop die de hemelvaart geeft op de vurig verlangde ontmoeting met Christus. *Amen.*